

Юрова І.Ю.,

Дисципліна: «Українська мова (за професійним спрямуванням)», за вибором студента

2 курс,

оркестровий, група 2

Пошта для листування, з'ясування проблемних питань та відправлення робіт: iiurova@gmail.com

Питання для самоопрацювання

1. Українська мова як основа формування націоцентричного світогляду особистості
2. Українська літературна мова як унормована на форма загальнонародної мови української нації.
3. Поняття літературної мови, мовної норми.
4. Діалекти як складова частина мови.
5. Коротка історія розвитку української мови.
6. Культура мови як комплекс знань.
7. Орфоепія як чинники культури мови
8. Поняття орфоепії.
9. Складні випадки наголошення слів.
10. Основні норми правильної вимови.
11. Фонетика як розділ мовознавчої науки про звуковий склад мови. Наголос, наголошені й ненаголошені склади.
12. Уподібнення приголосних звуків.
13. Спрощення в групах приголосних.

Напишіть доповідь на одну з обраних тем.

Завдання для практичної роботи

Завдання 1. Оберіть улюблений вірш. Напишіть його фонетичний варіант. Порахуйте кількість звуків та кількість букв у кожному слові.

Завдання 2. Розставте наголоси у наступних словах. Зробіть їх фонетичну транскрипцію, порахуйте букви та звуки.

Своя, шофер, цінник, вітчм, засуха, нести, подруга, донька, решето, течія, жалюзі, ознака, колесо, перепис, фартух, новий, оптовий, занесло, каталог, кропива, одинадцять, ненависть, чорнозем, кілометр, чорнослив, вірші, оцет, живопис.

Завдання 3. Вставте, де треба, пропущені літери. Визначте, коли у поданих словах відбувається спрощення.

Безжаліс...ний ворог, почес...не звання, улес...ливий підлеглий, виїз...на нарада, страс...ний тиждень, водохрес...ні морози, ус...на доповідь, капос...на погода, швидкіс...не авто, облас...ний театр, кількіс...ний склад, совіс...ний виконавець, балас...ний вантаж, особистіс...ний підхід, кіс...лява лисиця, аванпос...ний загін, контраст...ні кольори, зліс...ний порушник, шіс...сот студентів, жаліс...ливий вірш, веселий Перелес...ник, контекст...на тема, зап'яс...на травма.

Завдання 4. Вставте, де треба, пропущені літери. Визначте, коли у поданих словах відбувається спрощення.

Очис...ний, кіс...лявий, балас...ний, тиж...невий, хвас...ливий, виїз...ний, фігурис...ці, пис...нути, пес...ливий, проїз...ний, поїз...ний, блис...нути, зап'яс...ний, щас...ливий, віс...ник, совіс...ник, бряз...нути, корис...ний, чес...ний, випус...ний, якіс...ний, хвас...нути, артис...ці, хворос...няк, журналіс...ці, влас...ний, гус...нути, двоміс...ний, шіс...надцять, аванпост...ний, студен...ський, бриз...нути, плюс...нути, тріс...нути, вис...нути (виск), мас...ний, умис...ний, навис...не, реміс...ник, кіс...ці, невіс...чин, чен...ці.

Завдання 5. Замініть описові звороти на словосполучення прикметник + іменник.

Друг, що лестить; людина, яка хвастає; товар, який має якість; картина, яка має вартість; ворог, який має совість; слова, які пестять; хліб., який їдять у піст; розклад, який чинний протягом тижня; вчинок, зроблений умисно; люди, які мають щастя; предмет, який викликає ненависть; звіт, який написано аспірантом; робота, яка належить студенту.

Завдання 6. Утворіть прикметники за допомогою суфікса –ськ- та іменники із суфіксом –ств-.

Гірник, Острог, будівник, Черкаси, козак, Магдебург, шляхта, Гадяч, чуваш, імпресіоніст, Калуш, стрілець, Буг, горобець, волох, козак, Страсбург, Франція, молодець, баск, язичник, Одеса, рекрут, перекладач, латиш, тюрк, парубок, ткач, таджик, пан, юнак, Норвегія, солдат, боягуз, Бахмач, половець, хижак, чех, Запоріжжя, чиновник, підлабузник, Париж, Прага, гайдамак, убогий, залісся, мученик, птах, товариш, Мекка, Гаага, пасічник, Нью-Йорк.

Завдання 7. Від поданих прикметників утворіть іменники за допомогою суфіксів -ин-.

Харківський, косівський, хмельницький, одеський, київський, донецький, козацький, турецький, запорізький, прилуцький, рівненський, галицький, московський, батьківський, кріпацький, миргородський, лемківський, франківський, золочівський, гуцульський, бойківський,

солдатський, сіверський, волоський, рекрутський, звенигородський, збаразький, вінницький, німецький, черкаський, житомирський, сумський, словацький, дрогобицький, херсонський, миколаївський.

Завдання 8. Від поданих іменників утворіть слова за допомогою суфікса -н-.

Безпека, вік, кінець, місяць, околиця, пшениця, рік, серце, сонце, яйце, поміч, ніч, піч, ячмінь, сонце, молоко, штука.

Завдання 9. Зробіть фонетичну транскрипцію поданих слів. Порахуйте кількість літер та кількість звуків у кожному з них. Поясніть орфоепічні явища, які в них відбуваються.

Живеться, тітчин, пишешся, книжці, думається, принісши, фотографуєшся, товарищі, знається, журналістці, журишся, видається, активістці, граєшся, вибачається, хвалишся, авторці, говориться, забираєшся, сиплеться, зваришся, ллється, рахуєшся, квітці, пояснюється, застосовуєшся, сусідці, додається, викоренишся, братчик, комашці, зцілити, мріється, зжати, ллешся, грається, Вітчизна, безжурний, в'єшся, виконується, об'єднаєшся, шиється, намажся, змагаєшся, мережці, продюсується, переймаєшся, застосовується, розжився.

Література

1. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо / Б. Антоненко-Давидович. – К. : Либідь, 2011. – 254 с.
2. Ботвина Н. В. Міжнародні культурні традиції. Мова та етика ділового спілкування: Навчальний посібник / Н. В. Ботвина. – К. : Арттек, 2000. – 192 с.
3. Волкотруб Г.Й. Стилїстика ділової мови / Г. Й. Волкотруб. – К., 2011. – 208 с.
4. Довідник з культури мови. – К.: Вища школа, 2007. – 399 с.
5. Шевчук С.В. Українське ділове мовлення / С. В. Шевчук. – К. : Літера, 2010. – 480 с.